

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

Historia Deuteronomii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

roth, rethmō, pbaref, lemna, rethsa, sedatha,
mons sepher, areda, maceloch, thaat, thare,
melcha, esmona, moseroth, baneitachā mōs
gallaad, ietebata, ebzona, asiongaber, cades
A cades vsqz ad campestrā moab nouem,
mons hoz, salphana, pbiron, oboth, ieaba,
rim, dybon, gad, belmon, reblataim mōtes
abarin, campestrā moab,

De urbibus leuitay z suburbanis,
Capitulum. LIII.

Terū locutus est

i dñs ad moysen, z distinxit terminos
nos terre, pmissionis, ab ortu z oc-
casu, meridie z aq̄lone, Et noiauit pncipes
tribuu, q̄ trāsito iordane cū iosue z elezaro
terrā diuiderēt, Precepitqz leuitas in oibz
tribubz dispfos habere, xlvij, ciuitates ad
inhabitandū, z a muris forinsecz p circuitū
terram mille passū obtinere: in q̄ suburba-
na essent ad pecora eoz alenda, Et q̄bz ciui-
tatibz sex essent refugij, tres vltra iordanē, et
tres citra, de quibz in deuteronomio dicit,

De matrimonio cōtribulum,
Capitulum. LIII.

Cefferunt autē

a filij machir filij manasse ad moy-
sen z dixerūt, Filie salphaat fra-
tris nr̄i hnt nobiscū sorte ex pcepto dñi, Si
ergo nupserint viris tribu alteri, qz filij eaz
sequent tribū p̄is, minuet hereditas nr̄a et
sortiū distributio pfūdet in iubileo Occasio
ne ḡ filiaz salphaat, lex hec pmulgata est a
dño p moysen, Dñs viri ducant vxores de
tribu z cognatione sua vt hereditas pmane-
at in familijs: ne cōmiscant tribu, sed mane-
ant vt a dño sepate sunt zc,

Historia deuteronomij, cap. j.
Epilogus cū additionibus z determinatio-
nibus ca. ij.
De ciuitatibz refugij trās iordanē, ca. iij.
De pcepto dilectionis ca. iij.
De decima secunda, ca. v.
De appellatione populū ad summum sacer-
dotem, ca. vj.
De iusticia regis ca. vij.
De maleficis abijciendis, ca. viij.
De talione legis, ca. ix.
De timidis z sollicitis remouendis ab exer-

citū, ca. x.
Ne fedus intrent cum gentibus ca. xj.
De his quibus nō erat fas intrare ecclesiaz
del, ca. xij.
De phibitione prostibuli, ca. xij.
De plagz qz maior erat q̄ dragenaria, ca. xij.
De suscitatioe seminis z modis discalcian-
di, capitulum, xv.
De semine agrorum, ca. xvj.
De deletionē amalechitarū, ca. xvij.
Q̄ moyses tradidit deuteronomium leuitis
capitulum, xvij.
Canticum testimonij, ca. xvij.
De morte moysi postqz bñdixit p̄lo, ca. xvij.

Historia deuteronomij, Capitulum. L.

Quinta et vl-

tima distinctio h̄ histo-
rie d̄r elledebarim: qd̄ so-
nat, Hec sūt p̄ba, Brece
āt d̄r deuteronomij, l. sex
cūda lex, Deuteron cū se-

cūda: nomia lex Et h̄ noie qd̄ errātes dice-
rūt duas esse leges, Unā datā a dō: q̄ in p̄-
cedentibz libris p̄tinet, Alterā datā a moy-
se: q̄ in h̄ libro, Attendētes in assertionē sui
errorz: qd̄ de illa legē supra, Locut⁹ est dñs
ad moysen z ad oēm israel, De ista d̄r, Locu-
tus est moyses, Ad hec dicebant qz multa h̄
legunt q̄ nō supra, quedā q̄st p̄traria, qd̄ nō
fieret si hic esset p̄dictoz repetitio, Verū sen-
tiendum est, qz hic pentateucus non est nisi
lex vna, q̄ etiā ab apostolorz alijs sepe voca-
tur lex moysi q̄ lex dei, Hebreus etiā vocat
hos qnqz libros thorath, id est legē, nec ob-
aliud d̄r liber hic lex sc̄da, nisi qz p̄dicta hic
iterant: q̄si lex iterata, Iterant hic etiā tria:
tribz de causis, p̄terea z ceremonie ad cōmē-
dationē memorie z ipoz p̄firmationē, Bene-
ficia dei ad roborandā dilectionē dei in il-
lis, Flagella que sustinuerunt murmurātes
ad incutiendū timorē, Si vero in hac ltera-
tione videtur aliqua predictas inesse contra-
rietas in supficie verborū: in intellectu tamē
nulla est, Fuerūt etiā qui dicerent hūc libru
factū a iosue transito iordane, qz legē in p̄n-
cipio, Hec sunt verba que locut⁹ est moyses
trans iordanem, Pro situ em̄ terre, p̄missio-
nis sacra scriptura dicere p̄suevit: vltra ior-
danem vel citra, Dicitur tū liber moysi, vel

Deuteronomii

iosue, quia quod moyses verbo tradidit: iosue redegit in scripto. Videt etiam Hieronymus velle quod magna iosue huius libri scriptura sit partem. Verius videtur esse quod scriptura sit a moyses, et loquitur moyses de se tanquam de alto. Vel hoc in principio apposuit esdras: sic et in fine de morte moysi, presertim cum circa finem libri legatur. Scripsit moyses legem hanc et paulo post. Postquam scripsit moyses legem hanc in volumine: precepit leuitis, tollite librum istum et ponite in latere arce federis. Legit quoque longo tempore post inuentus in hierusalibus deuteronomius in arca.

Epilogus cum additionibus et determinationibus.

Capitulum, II.

Madragesimo

quod anno ab exitu filiorum israel de egypto, xj. mense, prima die mensis, videtur

des moyses diem mortis sibi imminere: locutus est ad omnes filios israel, et cepit legem exponere, congregans eos secundum iosephum ad iordanem in loco ubi nunc ciuitas abidal est locis palmarum. Sane recapitulatione moyses si persequentes que supra dicta sunt omittentur: superaddita dicemus, quedam que videntur contraria memorabimus determinando. Ita quoque in recapitulando ait moyses. Dixi vobis illo tempore. Non leo solus negociare

Supra i erod. cap. xvij. Egressus est autem leo solus negociare

tra sustinere, date et vobis viros sapientes: et ponam eos tribunos centuriones quinquagenarios et decanos. Hoc videtur contrarium predictis. Supra enim consilio ietro dixit hoc factum esse, vtrumque vero factum fuit. Primo enim ad consilium ioceri faciendum secreto disposuit, postea auctoritate et assensu populi pleuit. Quod etiam dicit hic moyses. Dixisti mihi Vitam viros qui considerent terram. Supra vero legit dixisse dominum. Vitte viros non est contrarium: quod ad suggestionem populi consuluit dominum: qui dixit. Vitte. Ad pusillanimitatem quoque eorum confortandam: iteravit moyses de victoria og regis basan. qui restiterat de stirpe gigantum, et in argumentum magnitudinis eius monstratur lectus ferreus ipius in rabath filiorum amon noue cubitos. hinc longitudinis: et quattuor latitudinis.

De ciuitatibus refugii trans iordanem.

Capitulum, III.

Parauit moyses

tres ciuitates refugii trans iordanem bosor in tribu ruben, ramoth galaad in tribu gad, golan in basan in tribu manasse. Harum hinc usus erat. Siquis nolens hominem occidisset: fugiebat ad aliquam harum, et ibi a consanguineis occisi tutus erat. Si enim extra fines alicuius harum inuenisset eum, qui ultor sanguinis effusi esse debebat: impune percutiebat homicidam. Erat autem in ea fugitiuus usque ad reconciliationem cum propinquis, vel usque ad mortem summorum pontificis: in qua huiusmodi omnes fugitiui redibant securi ad portam. Tamen si propinquus occisus si volebat illum impetere quod volens occidisset: et coram ciuitatibus vrbis eius hoc prebarent: tradebatur eis ad occidendum.

De precepto dilectionis.

Capitulum, III.

Didit quoque

moyses Diliges dominum deum tuum ex toto corde tuo et ex tota

anima tua et ex tota mente tua et ex tota fortitudine tua. Addidit quoque cum de manna iteraret. Non in solo pane viuunt homines: sed in omni sermone quod procedit

de ore dei. Panem uero cauit hic omnem cibum hominum. Consueuit enim scriptura panem pro cibo ponere, et est sensus. Nolite mirari si cibum insolitum de dicitur dominis: quod non

Alibi ponuntur, et precepta. Sed nota quod sub his duobus continentur illa. Horum enim primum complectitur tria, secundum continet septem.

in solis ysitatis cibis ystra hominis stabilita est apud deum. sed solo verbo potest creare noua ex quibus uiuat homo. Addidit quoque inter beneficia quod per. xl. annos in deserto restimenta eorum non defecerant uetustate, nec solutares attriti erant, et quod euaserant serpentes flatu uictes circumstantia. quod ob hoc forte supra dixit ignitos, et scorpiones, et displades, que latine situle dicuntur, quod perimunt hominem sitim, et adeo parue sunt: ut cum calcantur uideantur cuius uenenum ante extinguit quod sentitur, nec tristitiam sentit moriturus. Dicit autem situla per contrarium, uas enim quod situla dicitur aufert sitim, hec affert, sicut prebaretur quod infert mortem, feretrum: quia fert uel aufert mortuum. Et etiam ostenderet que necessi

tas incumbere eis obseruandi precepta domini in terra promissionis, addidit, quod non erat terra illa sicut terra egypti: que beneficio fluminis fecundat, ubi per hortos aque derivant irrigue: sed erat montuosa et campestris: de celo pluuia expectas, et ideo plurimum tibi colendum deum ut daret eis pluuia tempore suis, tempore autem scilicet in autumno, in vere, vel in hyeme, facit seminibus nutriendis: et serotina ad crematum in vere vel estate. Addidit quoque de terminis terre, promissionis dicens. Vis locus quem calcauerit pes vester: vester erit a deserto quod est in meridie, et libano qui in septentrione, et flumine magno eius frater qui est in oriente, usque ad mediterraneum, erit terminus vestri, hoc est mare quod tyrrhenum dicitur. Addidit quoque benedictiones et maledictiones scriptas in libro transitu iordane in ingressu suo diceret in hunc modum. Sex tribus maiores natu ascenderent montem garizim cuius sacerdotibus leuitis, et sex minores montem ebal et regione, et qui in garizim omnes benedictiones dicerent super legem obseruatores, et qui in ebal responderet amen. Post ascenderet sacerdotibus et leuitis cum alijs sex tribubus in ebal et simul omnes maledictiones imparent transgressoribus et qui in garizim runderent amen. Et nota quod cum enumerat gentes quas eiecerunt de terra promissionis fere vbi sex nominat chanaanem, amorem, pherezeum, sebuseum, eueum, et heum. In hac parte iteratione nominat septimum gergeum. Item nota quod abrahe promissum est quod ecce deleteret: qui tunc reuera tibi erat. Sed cum venisset illuc filij israel: tunc tres erant deleteri filij loth deleuerunt gigantes, filij esau horreos, cappadoces partem euorum.

De decima secunda.

Capitulum V.

Diditque moy

ses, quod non liceret eis comedere decimam in oppidis suis, nec primogenita pecorum, nec primitias laborum, nec votiuam, nec sponte oblata, sed tamen coram domino in loco quem elegerit dominus tibi cum vixere comederet et liberis, seruo et ancilla et leuita qui cocellaneus esset. In quo precepto videntur fraudari leuite: quibus promissa debebant. Proinde dicitur quidam hoc semel factus: cum primo scilicet terram obtinuerunt. Tunc enim obtulerunt predicta domino: et deinceps reddiderunt ea leuitis. Sed hoc nihil est, quia nondum dominus locum sibi elegerat in terra promissionis. Alij dicunt: quod singulis annis hec fie-

bant sic. Primam partem decime totius vel primam gellinam grant, primam amphoram vini vel olei separabat sibi qui decimam dabat leuitis, et illam modicam partem decimarum ferebat secum in hierusalem: et epulabatur inde coram domino. Et hoc inde concitant: quod hec decima precipit ponit in cartallo: quod modicum vas est, nec vera caperet decimam. Sed hic de primo genitis et primitiis votiuis et spontaneis nihil habet determinatum. Unde verior est hec traditio hebreorum. Singulis annis hebrei faciunt duas decimationes bonorum suorum. Primam separabant leuitis, de hac dictum est. Deludet ele mosyna in manu tua donec inuenias iustum cui des, illi cui debes. Item nouem reliquis partes decimabant, et hanc secundam decimam sibi referuabant, et ex ea ter in anno cum ascensum debant in hierusalem oblationes et epulas sibi et domui sue faciebant, et leuitam cocellaneum qui etiam cum eis ascenderet inuitabant. In eosdem usus referuabant sibi secundam animalium post primogenitum quasi secundum primogenitum, et similiter post primitias tantum sibi reponebant quasi secundas primitias. Qui autem ampliora his illis tribus festis expendere volebat aliqua de bonis suis ad huc separabat et cum predictis referuabat: votiuens illa domino. Preterea etiam quidam in illis solennitatibus propter ea que diximus sponte quidam expendebant ad honorem domini: et hec secundaria precepit moyses ferri ad locum sanctum et comedit coram domino. Tamen remotioribus licebat ista vendere in loco suo et ferre precium secum et emere sibi in hierusalem quod desiderabat anima sua. Preterea tertio anno duabus decimis sublatis vel diximus: tertiam faciebant iterum decimationem in usus pauperum: et hac reponebant apud se vel haberet vnum daret peregrino et adueniente, pupillo et vidue egentibus, et etiam leuitis si indigeret. In usus vero proprios ex hac nihil expendebat: et de hac dictum est. Omnis penitentia te tribue. Addidit quoque: quod si etiam frater aut vxor, aut filius, aut amicus specialis persuaderet aliquem ad cultum idolorum, forte propter affluentiam que sequebatur gentes non occultaret eum, sed conuictum aut confessum populus obrueret lapidibus, et ille cui persuaserat primus imponeret manus suas super eum. Eodem modo ciuitas aduersus ciuitatem insurgeret et deleteret eam: si persuaderet recedere a cultu dei. Incursuras etiam caluitium fieri super

Deuteronomii

mortuos prohibuit, quod et sanguine suoz fundere: et capillos tondere: et sacrificare mortuis vt et ethnici faciunt. Prohibuit quoque morticina comedi. Sed addidit, quia illa sibi immunda possent dare aut vendere peregrinis et aduenis, quia nationes alie licite multumve scuntur que interdicta sunt hebreis. Septimo quoque anno quietis terre addidit moyses: ne creditor exigeret debitum a debitore hebreo duntaxat. A peregrino poterat exigere, et ob hoc vocauit annum illum annum remissionis: non illius tamen cuius erat iubileus. In iubileo enim dimittebantur debita: in hoc differebat peregre. Prohibuitque in primogenitis bobum arari et vellera primogenitorum tondere. Per quod innuit nihil de primogenitis debere sumi, vel fieri in usus priores: quia leuitarum erat. Quod si maculam haberet primogenitum poterat comedi in loco suo: sed non coram domino. Repetes quoque moyses de festo pentecosten ait, Septem hebdomadas numerabis tibi ab ea die que falcem in segetem miseris: et celebrabis diem festum hebdomadarum domino deo tuo. Hoc vt dicit Hieronymus hebrei nec ad litteram nec ad spiritum custodiunt, tunc enim non eodem die fieret pentecostes: quia alij tardius: alij citius metunt finem statum regionum suarum. Fuerunt etiam qui dicerent quod agricola a prima die messionis sue, id est dies computasse, et ea die sibi et suis epulum solenne parasse et diem festum egisse. Hec quidem pentecosten legalem sed pro collectis omnibus quasi die agebant solenne. Tradit iosephus, quod xv. luna phase die, id est solenne azyum offerrebat grana aspicata domino. Et hec erat missio prima falcis in segete, et a. xvj. luna numerabant septem hebdomadas: post quas faciebant pentecosten. Quidam tamen dicunt vt predictum est a die dominica que est in festo azyum debere numerari septem hebdomadas, quia legitur in leuitico, Ab altera die sabbati numerabis, dies. intellige, In primo primo die pentecosten, secundo secundum diem eiusdem festi.

De appellatione populi ad summum sacerdotem.

Capitulum, VI.

Recepit quoque

iudices civitatum sedere in portis

quasi iudicatos intrinsecus et extrinsecus de finibus civitatis, et vt in ore duorum vel trium testium periret qui interficeret ab eis: et quod manus testium prima fieret in illum. Quod si contingeret iudices illos ambigere de sententia aliquo: ascenderet ad summum sacerdotem: et quod ille iudicaret fieret. Quod si quis sententiam eius non obediret interficeret. De his iudicibus civitatum dicit iosephus quod septem eligebant in singulis civitatibus: prout et studio iusticie accepti. Unus cuiusque vero eorum dabant duo viri ministri de genere leuitarum. Testimonium mulierum non admittentur propter leuitatem, nec sermorum propter ignobilitatem animi: pro qua de facili vel pro timore poterat corrumpi: vel lucro. In appellationibus non licebat pontifici iudicare sine prophetarum senioribus loci illius que elegerat dominus.

De iusticia regis.

Capitulum, VII.

Didit etiam

quod si quis regem sibi crearet: non alienigenamque tributum assume ret que sine consilio pontificis et seniorum nil ordinarer. In ocio spiritus deuteronomius legeret, vros res sibi non multiplicaret ne auerteret eum a recto. Quod autem aut operum pondera non multiplicaret ne potentior fieret in subditos, terminos terre proprie vel aliene non mutaret. Non enim procul est vt leges transcedat que metas terrarum transmutat. Hoc preceptum plurimum transgressus est salomon que gloriatur est: quod tantum reliquerat in iherusalem auri et argenti: quantum inuenerat tibi eris et ferri. Tandem tamen penituit vt tradit: de quo post dicit.

De maleficiis abijciendis.

Capitulum, VIII.

Interdixit quoque

quod secum habere arifolos, id est inspectores fibrarum circa aras pro cognoscendis futuris, et coniectores somniorum et augures, id est gestus aut garrulus attendentes, maleficos, id est immolantes pueros demonibus, vel saltu iustrantes, incantatores, id est prestigios que intuitus fallunt, phitones, id est ventriloquis: que per spiritum malignum loquuntur, a phitone, id est apolline sic dictos, diuinos, id est auruspices, id est astrologos inspectores, necromanticos que sacrificijs vel carminibus euocant mortuos, que prophetam suscitaret eis deus de gente eorum: illum audiret.

De talione legis.
Capitulum. IX.

Et talione quo

d q̄ legis occasiōe falsi testis appo-
luit: vt si diligētissime p̄scrutā-
tes desp̄derēt falsuz testē: redderēt ei qd̄ co-
gitauerat facere. p̄mo suo aiām. p̄ aiā. oculū
lum. p̄ oculo. dentē. p̄ dente. pedē p̄ pede.

De timidis ⁊ sollicitis remouendis ab ex-
ercitu
Capitulum. X.

Didit quoq̄

a de exercitu. p̄gressuro ad pugna-
dū. vt p̄ sacerdos exercitū ad-
moneret ne timeret hostes: et sperarent t̄m̄
in domino: nō in armis et roboze suo. dein-
ceps quisq̄ princeps turme suae loqueret: et
diceret. Qui ex vobis ē formidolosus reuer-
tat. ne pauere faciat fratres suos perterritus.
etiā sollicitos p̄ negocijs imp̄fectis q̄ reliq̄
rant reuertī p̄ciperet. Specificabat aut̄ tria
negocia. quibz marime affect⁹ tenet hūanus
dicens. Quis est homo q̄ edificauit domuz
nouā ⁊ nō dedicauit vel inītauit eam reuer-
tatur: ne forte moriat̄ i bello. ⁊ altus dedit
eā. Quis est hō q̄ despondit vxorem ⁊ nō ac-
cepit eā. reuertat ne forte moriat̄: et ali⁹ acci-
piet eam. Quis est homo q̄ plantauit vinez
am: ⁊ necdū fecit eam cōem. de q̄ omnibz ve-
sci liceat. reuertat ne forte moriatur: et altus
fungat ei⁹ officio. Qd̄ sic intelligitur. Si no-
uella vinee plantatio ante q̄rtum annū fru-
ctum faceret. imunda erat. quia natura p̄ter
temp⁹ vim fecisse videbat nec ex ea p̄mittas
deo offerre. vel quippiā edere licebat. Quar-
to anno vindemiabat dño. Qem em̄ fructū
ei⁹ anni deferebat homo ad urbē sanctā. cuz
secunda decima aliarum frugū. vt epularet̄
ex eis coram domino. Quinto anno fiebat
homo dñs vinee. ⁊ videmiabat sibi. Sexto
anno. ⁊ deinceps erat q̄si omnibz: cōmunis
fm̄ suetudinez eoz. talem. Inter agentibus
licebat intrare vineas ⁊ pomeria. et tanq̄ d̄
p̄ijs satiari. sed extra deportare fas nō erat.
neq̄ vindemiantes d̄ his q̄ ad torcular por-
tabant gustare. phibebant sibi occurrentes.
Alia translatio plana est. Quis est homo q̄
plātauit vineā. et de nouella. ei⁹ nō bibit ⁊c̄.

Ne fedus inirent cum gentibz.
Capitulum. XI.

Didit quoq̄

a ne cum gentibz terre p̄missiōis
fedus inirent: sed penitus exire
parent. in quo post grauius peccauerūt Cū
finitimis aut̄ gentibz pacifici q̄ntū possent ⁊
federati essent. Addidit quoq̄ ne in obsidio-
ne succiderēt arbores fructiferas ad facien-
das machinas. Itē si inuētus fuerit occisus
sed a q̄ nescit: seniores de p̄p̄nqua urbe occi-
derent iuencā ⁊ lotis manibus sup̄ eam sac-
cerdotibz iurabūt de innocentia sua. Egressi
vero ad pugnam si in numero captiuoz mu-
liere quis videret pulcrā virginez seu iā nu-
ptam. ⁊ voluerit eā habere vxorem nō p̄us
cubile ei⁹ ascēdet donec illa raserit caput. et
circūcidat vngues: et lugubre scema suscipi-
ens defleat parentes ⁊ amicos q̄s amisit in
bello. xxx. diebz. vt tādē luctu satiata ad epu-
las nuptiales cōuertat. Tūc liceat viro eam
humiliare: Q̄ si satiatus fuerit: et nec sederit
animo eius: dimittat eā liberā. Nō em̄ licet
ei aut reuocare eā in fuiturē. aut venundare
ali⁹. Maleficuz q̄q̄ suspensum in patibulo
ea die iussit deponi. ⁊ cadauer ea die sepelire
quia maledictus erat ois pendens in ligno
id est sufficit ad penā. qz turpē et maledictuz
suscepit mortē ne vltra ius tenderetur pena.
Abominabile quoq̄ dicit apud dominum.
si aut mulier veste virili: aut vir veste femi-
nea vteretur.

De his quibz non erat fas intrare eccle-
siam dei.
Capitulum. XII.

Didit quoq̄

a de differentia ingredientū eccle-
siae dei sic. Nō intrabit eunu-
chus attritis vel amputatis testiculis: vl̄ ab-
sciso veretro ecclesiae dei: nec manzer vsq̄ ad
decimā generationē. Amontes ⁊ moabites
post decimā generationē nō intrabit in eter-
nū. qz hī populi p̄p̄nqui hebreis exeuntibz
de egypto occurrerūt eis cū pane t̄m̄: cū sc̄-
rēt eos laborare siti i deserto: ⁊ duxerūt ad
uersus eos balaā filiū beoz. Preterea q̄ plus
res eoz seducti fuerūt p̄ mulieres eozundez.
Pōt ingressus i ecclesiam dici igressus i atriu
mūdorū a q̄ arcebāt
Quattuor erāt atria
spus sc̄z vel vsq̄ ad vnū leuitaruz. sc̄m
aliquē terminū dies israēlitarū mundorū

Deuteronomi

rū suoz. de q̄to alibi q̄ tactu mortuoz vel
vel vsq̄ ad terminū alio nō erāt immūdi
successionū de q̄bus tertiu immūdoz. q̄r
hic agūt. Hebre² ve- tum gentiliū.
rius tradit dices. In
gredi ecclesiā dei esse de filiabo israel ducere
vxoze. et sic in se et in genere suo fieri de iplo
dei. Tū fm h̄ frustra videt p̄missum eē de eu
nūcho: cū nō possit ducere vxoze. sed nec si il
le vellet vxoze ducere de israel ob pecuniam
vel hereditatē vel ob quālibet cām: et nō li
ceret. Forte quia nisi solū māzere nomina
uit: nō excluderet ab ecclesia spurcius et no
thūs. Zanzer autē p̄rie est de scorto nat².
Spurcius de cōcubina p̄ spurcicia incont
nentie. Nothūs qui de adultera. Videt em̄
cū nō sit verus de matrimonio filius sicut z
nothas febres dicimus que vere q̄rtane aut
hmōi vident: nō sunt autē. Zanzer ergo nō
copulabitur filiabo israel. nec fili² eius etiaz
de legitima. nec nepos vsq̄ ad decimū suc
cessorē. Hic poterat intrare ecclesiā dei. quia
penitus extincta erat memoria antiqui op²
probrii. Ecclesia nō solū māzeres: sed z spu
rios excludit ab ordinib². De hoc q̄ phibitū
sunt duo populi p̄dicti intrare Aug². dicit. qz
in decima generatōe poterāt. p̄pter ruth mo
abitides q̄ intravit. De qua boos filius sal
mon genuit obeh. Sed quia generationes
ruth nescimus ab abraā p̄temporaneo mo
ab decē numeravimus generatōes vsq̄ ad
matrimoniu ruth. Quāt additū est in phibi
tōe in eternū: p̄ hoc qd̄ ibidē p̄missum ē de
bet exponi. scz nisi post decimā generationē
Vel quia dicit amonites z moabites: q̄ no
mina sunt masculini generis. nec dicit amo
nitis vel moabitides: de viris facta ē phibitio
non de mulierib². qz forte nec mulieres oc
currerūt hebreis in deserto.

De prohibitione prostibuli

Capitulum. XIII.

Didit quoqz

a Non erit meretrici nec scortator i
israel. Non offeres mercedē pro
stibuli. nec p̄cū carnis in domū domini tui.
quia vt dicit iosephus mercedē pro coitu ca
nis venatici vel custodis gregū non licebat
offerri. quia ex his q̄ de cōtumelia p̄cedunt
dignitas non delectatur. Item. nō fenerab
pecuniā ad vsuram. nec fruges. nec aliquid

aliud fratri tuo: sed alieno. Sed quod dicitū
est de fratre p̄ceptū est. qd̄ de alieno p̄mis
sio. sicut et p̄missio fuit quod sequit de llo
bello repudij. Vir apud quē vxo sua nō in
ueniebat gratiaz. p̄pter aliquam feditatē que
multimode proveniūt: scribebat qz nūq̄ cō
ueniebat cum ea. et causam ob quā displice
bat ei mulier ne cōventret. z tradebat libellū
in quo scripta erant hec mulieri vt coraz sa
cerdotib² legeretur. Et cum iurasset verum
esse qd̄ scripserat: licebat vtiqz alij copulari.
Qz si ingredereur mulier ad alterz: qui itez
daret et libellū repudij. viro priori non lice
bat eam recipere. quia abominabilē fecerat
eam corā domino. Hodo pro nulla feditas
te excluditur vxo: nisi ob solam fornicatio
nem. neqz sic etiā licet eos migrare ad secun
da vota. Tamē quedā ecclesie modo intro
dixerūt de nouo leprā. quia morz² serpens
est et cōtagiosus. Irē. qui nup accepit vxoze
nō producet ad bellū. nec ei quicqz necessita
tis publice intungetur: vt vno anno letetur
cum vxoze sua. Potest autē intelligi annus
iste nuptialis: nō vsualis decē mensium tm̄.
iuxta quē numerū dicit annus luctus. quia
mortuo viro nō licet vxozi trāsire ad aliū añ
decē mēses. qz forte cōcepit de p̄mo z posset
fieri dubiū cui virozū ascribendus esset par
tus. Item. prohibuit quoqz ne liberi ancil
las ducerent vxoze.

De plagis quaz maior erat q̄dragenaria

Capitulum. XIII.

Zerū si viderit

i iudex reū dignū plagis tm̄. p̄
sternet eū corā se et faciet eū
berari. Pro mēsurā pcti erit et plagaz mo
d² ita dūtaxat vt q̄dragenariū numez nō ex
cedat. Sic z penitētes excōscatos plagis ce
dim² fm numez versūū alicut² psalmi. quē
dū cedim² cantam². Iosephus dicit. xl. pla
gis vna mīn² habena publica verberandū.
Libez autē hominē turpissimū erat penam
hanc sustinere.

De suscitatione seminis et modis discal
clandi.

Capitulum. XV

Zem que sine fi

i lijs a viro fuerit relicta: accipiet
eā frater ei². z p̄mogenitū ex ea fi
liū fratri suo defūcto adnoīabit. i. filiū fratri

defecti nō sūū vocabit: z dimittet hereditas
 successores que suscipiat. Qsi noluerit fra-
 ter recipere relicta q̄ sibi debet ex lege: inter
 pellabit mlier iudices in porta. Et accessit
 eo si accipe eā noluerit: mlier corā eis tollet
 calciamentū de pede ei⁹. z spuet in facie eius
 z diceſt dom⁹ eius domus discalcari oppro-
 briū in israel. Alibi legit q̄ q̄ ducitur erat eā
 alius discalcabat illū fin q̄ iohānes dixit
 Nō sum dign⁹ solvere corrigiā calciamentū
 ei⁹. Qd̄ forte fiebat: si p̄sūo erat ali⁹ ducitur
 eā si frater repudiarer. Quisq̄ em̄ nullus ducitur
 erat eā z tūc mulier discalcabat. Quisq̄
 etiā frater nō interpellante muliere p̄ferebat
 iudicib⁹ se nolle habere eaz: et tūc ipse se
 p̄sūz discalcabat. Tūc alibi legit q̄ nolēs sus-
 cipere sem̄ fratris se discalcabat. Itē. Si
 mulier apprehēderit virilia alterius viri rixā
 tis cū viro suo abscondes manū ei⁹. nec flece-
 ris sup̄ eā miscōia aliq̄. Item. Nō habebis
 pondus et pondus, mensurā et mensuram
 id ē maiorē q̄ emas, minorē q̄ vendas. Hoc
 em̄ abominabile est dño.

De semine agroz. Capitulum. XVI.

Didit quoqz

a moyses de quibusdā p̄mixtio-
 nib⁹ rerū d̄uersi generis cauē-
 dis dicēs. Nō seres vineā tuā
 altero sem̄e grani vel legum̄is. ne et semēs
 q̄ sensisti. et q̄ nascunt ex vinea parit sanctifi-
 cent. ne scz vnā decimā z singulares p̄mix-
 tias des tanq̄ de vno agro: cū de vtroqz fru-
 ctu sepatim danda sint. vel ne hac occasione
 velles p̄mixtias semētis vel vini nō dare: qz
 sil nō sc̄rificat. Nā semētis p̄mo āno: vinea
 q̄rto. Facta ergo altera sc̄rificatiōe. forte pu-
 tares sufficere ad vni⁹ agrū sc̄rificatiōz. Alia
 l̄ra habet. Ne pariter suffocent. Qd̄ videt
 velle ioseph⁹ dicēs hāc cōmunionē phibitā
 esse. qz dissimiliū cōiunctiōe natura nō letat
 Itē. Nō arabis in boue simul et asino. Cui⁹
 sensum ponit ioseph⁹. bobus scz tū arandā
 terrā eē vt noīe asini q̄libet alia aialia exclu-
 sa esse intelligam⁹. Hebrei tradūt ob hoc dī-
 ctū. qz noluit dñs fuillū iumētō. i. asino regē
 iumentozū copulari. Quattuor em̄ q̄si regia
 aialia oīdit dñs ezechiel. Homo em̄ rex
 oīm aialū est: sub q̄ leo est rex ferarū. aquil⁹
 la rex auū. bos rex iumētōz. Quidā hebrei
 puerili⁹ exponūt. qz scz bos ruminat: puta

ret asin⁹ ipm comedere: z fame afficeret z de-
 ficeret. Itē. Nō indueris vestimētō qd̄ et li-
 no lanaqz p̄textū est. qz vt dicit ioseph⁹. hec
 vestis solis sacerdotib⁹ erat p̄cessa. Hoc vsq̄
 qz adeo obseruabāt iudei. vt nec pelles nec
 aliquā laneā vestem nisi filo laneo cōsuant
 Tradit qz ioseph⁹ iumēta d̄uersi generis phibitā
 cōmisceri. ne iniuria hec trāfuerit ad hos
 m̄nes: vt p̄candib⁹ cōmisceri licitū putaret.
 multa em̄ in minoribus. phibitā dicit. ne ad
 maiora p̄ simile fieret accessus.

De deletione amalechitarum.

Capitulum. XVII.

Recepit etiam

p dñs vt cū d̄narent ī t̄ra p̄missio-
 nis: deleret amalech de sb̄ celo
 qz ip̄s trāscuntib⁹ p̄ desertū plurimū nocue-
 rūt. Extremos. si agnis. i. fessos z leprofos
 z semine fluētēs. eos scz q̄b⁹ nō erat fas igre-
 di castra interficiētēs. Et subdidit dñs huic
 p̄cepto. Cauēne obliuiscar. Qd̄ qz trāsgres-
 sus est saul trāslatū est regnū a domo eius.
 Itē. cū intraueris terrā p̄missionis tolles
 de cunctis frugib⁹ tuis p̄mixtias. z pones in
 cartallo. vase scz vimineo. ibiqz ad locū quē
 dñs elegerit. Et facta oblatione stans edū-
 uerso altari⁹ gr̄as ages dō corā sacerdote. qz
 liberauit p̄rem tuū iacob a syro cū p̄sequēte.
 scz laban z filios ei⁹. de egypto. z tan d̄m de-
 dit tibi terrā lacte et melle manantē. Hoc se-
 mel factū qd̄ tradūt in ingressū terre. z sin-
 gulis ānis tradūt ioseph⁹ has gratiarū actio-
 nes agēdas in sceno
 p̄begia. Immo bis In huic rei memo-
 in die. et vespe z ma- riā iudei etiā adhuc
 ne iugiter testifican- ingressi synagogā co-
 da ab eis dona dei rum cantāt hūc psal-
 dicit. Itē. Qū trāsle- mū. B̄ndic aīa mea
 ris iordanē edificas dño. in q̄ p̄tinent b̄
 bis altare dño de la ficia eis p̄stīta.
 pidib⁹ q̄s ferrū non
 tetigit z offeres hostias dño: z scribes sup̄ la-
 pides oīa p̄ba legis huic plane z lucide. Itē
 postq̄ enumerauit moyses benedictiōes ob-
 seruātū legē. et maledictiōes trāsgressoz. in
 sine maledictionū ait. p̄betādo. Reducet te
 dñs classib⁹ i egyptū ibi videris hostib⁹ tuis
 in fuos et ancillas: z nō erit q̄ emat. Nec p̄-
 phetia postea iplēta fuit qū triginta iudei eti-
 am p̄ vno denario emebant. In alexandriā

Deuteronomiū

em̄ vt dicit ioseph⁹ multa milia iudeoz sunt vendita: et vit̄ habuerunt emptores. In hac recapitulatiōe ponit ioseph⁹: ne venenū aut mortiferū qd̄ vll⁹ israelitarū habeat. et apud quē inuentū fuerit mortaf, hoc patietes q̄ il le cōtra quē p̄fectū p̄bat pateret.

¶ Moyses tradidit deuteronomiū leuiti⁹ Capitulum. XVIII.

¶ Seta recapitula

f tione tradidit moyses deuteronomium leuitis vt reponeret eam in arcam federis domini: vt septimo anno reuisionis legeretur vniuersis vtriusq; sexus audientib; in dieb; scenophegie a summo sacerdote i edito: vt ait ioseph⁹. Itēq; ait moyses. Scio intentionē vestram et ceruicem durissimā. Adhuc viuente me vobiscū sp̄ p̄tentiose egistis p̄tra dñm, q̄sto magis cū mortuo fuero. Ideo iterum moneo vos ne faciatis. Ideo vō qz in testimoniū hui⁹ admonitiōis hoim̄ mibi deest testimoniū: aut inutile esset qz mortales sunt: immortalia elementa in testimonium inuoco.

¶ Anticū testimoniū. Capitulum. XIX.

¶ Deutulsq; ē moy

l ses audietē vniuerso cetū p̄ba carū minis hui⁹. Audite celi q̄ loqr̄. Audiāt terra p̄ba oris mei et c. Cui⁹ carnis hūc p̄sum ad lram̄ tñ̄ exponim⁹. Constituit terminū p̄ploz iuxta numerū filioz isrl̄. i. fm̄ numerū p̄sonarū q̄ intrauerūt egyptū posuerat dñs nationes linguaz. Hebre⁹ sic legit. Constituit dñs terminos p̄ploz. sed terminos filioz isrl̄ constituit iuxta numerū. q. d. Israel tā q̄ charū numerauit: alios quasi viles numero nō distinguit. Alia editio habet. iuxta numerum angelozū dei.

De morte moysi postq̄ bñdixit p̄lo.

Capitulum. XX.

¶ Deutulsq; ē do

l min⁹ ad moysen eadē die. Ascēde in montē abarim̄ in montes nebo. i. p̄ illū transi in istū: et vide terrā chaanā et morere. Sz aūq; ascēderet moyses bñdixit filios isrl̄. Benedictionē vero incepit i hūc modū. Dñs de syna vent: et de seyr or̄ est nobis. Apparuit de mōre p̄baran i dexte

ra et ignea lex. Tradunt hebrei qd̄ dñs misit angelos suos ad idumeos: et ad hismaclitas in p̄baran et obtulit eis leges suā. Quā cum recipe nollēt: venit ad iudeos in montē sina cū multis milib; angeloz. Datis benedictio nibus singularū tribuū: ascēdit moyses sup̄ nebo vsq; in verticē ip̄i⁹ q̄ dicit p̄hasga. et ostēdit ei dñs oēm terrā p̄missionis vsq; ad mare nouissimū. et p̄re australe. et latitudinē camp̄i hiericho: q̄ alio noīe dicta est ciuitas palmarū. vsq; segoz. Mortuusq; est ibi moyses in terra moab iubente dño. et sepeliuit eum dñs ministerio angeloz in valle terre moab et nō cognouit hō sepulcrū ei⁹ vsq; in hodiernū diē. Qd̄ ideo factū autumat hebrei: ne ip̄i moysen p̄ deo coleret: qz p̄ni erāt ad idolatriā. Moyses. cxx. annoz erat qñ mortuo est. necdū tñ̄ caligauerat ocul⁹ ei⁹: nec dētes ei⁹ mori sūt. Et reuerūt eū filij isrl̄. cxx. dieb; Et non surrexit vltra p̄beta in israel sic moyses: quem nosset dñs facie ad faciem. i. adeo familiarit̄. Hoc capitulū finale vt ferūt apposituit esdras sic ab illo loco. Ascendit moyses vsq; ad hūc locū. ferūt ioseph apposuisse.

Incipit p̄fatio in historiā libri iosue.

De iosue.	ca. j.
De exploratorib; raab.	ca. ij.
De transitu iordanis.	ca. iij.
De circūcisione in galgalis.	ca. iij.
De euersione hiericho.	ca. v.
De lapidatiōe achoz.	ca. vj.
De incendio hay.	ca. vij.
De dolo gabaonitaz et mulcta.	ca. viij.
De quinq; regib; suspēsis.	ca. ix.
De. xiiij. regib; p̄cullis a iosue.	ca. x.
De altari in bebal. et p̄ma distributiōe terre. capitulum.	xj.
¶ Hebron data est caleph.	ca. xij.
Quomodo iosue sorte diuisit terras decē tribubus.	ca. xiiij.
De irriguīs are datis a p̄re caleph.	ca. xv.
De reditu duarum tribuum et dimidiē. capitulum.	xvj.
De federe quod statuit populus ad deum. capitulum.	xvij.
De morte iosue et eleazar.	ca. xvij.
	l 3